

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Tomáše Zubka v právní věci žalobkyň a) Mgr. V. S., b) S. B., proti žalovanému **Krajskému úřadu Zlínského kraje**, se sídlem Zlín, tř. Tomáše Bati 21, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 3. 2006, č. j. KUZL 16157/2006 (sp. zn. KUZL 27256/05 ÚP-Ka), v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2008, č. j. 29 Ca 128/2006 – 40,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2008, č. j. 29 Ca 128/2006 – 40 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 3. 2006, č. j. KUZL 16157/2006 (sp. zn. KUZL 27256/05 ÚP-Ka) podle § 127 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění účinném do 30. 6. 2006 (dále jen „zákon o obcích“), tj. v rámci dozoru nad výkonem přenesené působnosti obce, zrušil souhlas s ohlášenými stavebními úpravami na „změnu napojení střešního svodu dešťových vod“ u rodinného domu č. p. 147 v k. ú. Spytihněv vydaný podle § 57 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), komisí výstavby Obecního úřadu Spytihněv tzv. „mlčky“, poté co dne 19. 4. 2005 obdržela ohlášení J. N. a

ve lhůtě 30 dnů od podání ohlášení nesdělila J. N., že proti provedení ohlášených stavebních úprav nemá námitek a ani nestanovila, že ohlášené stavební úpravy podléhají stavebnímu povolení.

J. N. napadl uvedené rozhodnutí žalovaného žalobou podanou dne 4. 5. 2006 u Krajského soudu v Brně. Krajský soud výše uvedeným rozsudkem ze dne 30. 6. 2008 rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl, že žalovaný zrušil souhlas s ohlášenými stavebními úpravami téměř po roce, kdy uplynula třicetidenní lhůta podle § 57 odst. 2 stavebního zákona, po jejímž uplynutí J. N. legitimně provedl ohlášené stavební úpravy. Takový postup je podle názoru krajského soudu v rozporu s principem právní jistoty, resp. principem ochrany nabytých práv, neboť správní orgán napravuje pochybení tím, že bere J. N. jeho právo, které mu svým nezákonným postupem dříve přiznal, což v právním státě není možné. Žalovaný dále porušil ustanovení § 3 odst. 5 správního řádu z roku 1967 tím, že rozhodl o zrušení souhlasu s ohlášenými stavebními úpravami, aniž by dal J. N. možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a uplatnit své návrhy. Obiter dictum krajský soud uvedl, že souhlas s ohlášenými stavebními úpravami podle § 57 odst. 2 stavebního zákona není opatřením ve smyslu § 127 odst. 3 zákona o obcích, ale individuálním správním aktem, poukázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Aps 1/2006 – 80. Byl-li tedy souhlas s ohlášenými stavebními úpravami vydán v rozporu se zákonem, správní orgán mohl tuto situaci řešit např. podle § 65 a násl. správního řádu z roku 1967, nikoliv však podle § 127 odst. 3 zákona o obcích.

Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu včasou kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že postupoval v rozporu s principem právní jistoty, resp. principem ochrany nabytých práv. Uvedené opatření bylo zrušeno poté, co stěžovatel zjistil, že ohlášení podané J. N. neobsahovalo údaje a nebylo doloženo všemi doklady podle § 12 vyhlášky č. 132/1998 Sb., a to zejména dokladem prokazujícím vlastnické nebo jiné právo opravňující stavebníka ohlášené stavební úpravy provést. Tím, že komise výstavby Obecního úřadu Spytihněv mlčky souhlasila s ohlášenými stavebními úpravami, spočívajícími v provedení přímého svodu dešťových vod do kanalizační přípojky a ve zrušení betonové jímky, do níž byla svedena dešťová voda z rodinných domů č. p. 147 a č. p. 148 v k. ú. Spytihněv, aniž by stavebník prokázal, že je oprávněn tuto betonovou jímku, do níž byl napojen svod z druhého domu, zrušit, došlo k závažnému porušení stavebního zákona, proto bylo nutno mlčky vydaný souhlas zrušit. K nápravě pochybení, kterého se dopustila komise výstavby, došlo cca 10 měsíců od doby, kdy uplynula třicetidenní lhůta, po jejímž uplynutí J. N. ohlášené stavební úpravy provedl. Tato desetiměsíční lhůta není podle názoru stěžovatele nepřiměřená. Stěžovatel nesouhlasí rovněž se závěrem krajského soudu, že porušil ustanovení § 3 odst. 5 správního řádu z roku 1967. Základní zásady správního řízení nebyly vzhledem k závažnosti zásahu do práv třetí osoby (vlastníka sousedního rodinného domu č. p. 148) narušeny takovým způsobem, aby to vedlo ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí stěžovatele.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.), přičemž zjistil, že řízení před krajským soudem bylo zmatečné, neboť chyběly podmínky řízení [§ 103 odst. 1 písm. c) s.

ř. s.], k čemuž byl povinen přihlédnout i bez návrhu (§ 109 odst. 3, věta za středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Podmínkami řízení se rozumí podmínky, za nichž soud může rozhodnout ve věci samé (§ 103 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.). Nedostatek některé podmínky nebo její zánik v průběhu řízení má procesní následky odvislé od toho, zda jde o nedostatek podmínky odstranitelný či neodstranitelný. Vždy však nedostatek některé z podmínek řízení způsobuje, že soud nesmí vydat meritorní rozhodnutí, dokud nebude odstraněn. Podmínkami řízení jsou tedy takové podmínky, bez jejichž existence nemůže dojít k rozhodnutí ve věci samé. Teorie procesního práva a ve shodě s ní soudní praxe řadí mezi podmínky řízení, mimo jiné, způsobilost být účastníkem řízení. Postup soudu v případě, že účastník během řízení ztratí způsobilost být účastníkem řízení (u fyzické osoby smrtí, popřípadě prohlášením za mrtvou), je upraven v § 107 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.

Ztratí-li účastník řízení po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení a je-li možné s ohledem na povahu věci pokračovat v řízení, soud usnesením rozhodne, s kým bude v řízení pokračováno (§ 107 odst. 1 o. s. ř.); v řízení lze pokračovat až po právní moci usnesení. Procesním nástupcem fyzické osoby, která zemřela (byla prohlášena za mrtvou), jsou zpravidla její dědici, resp. ti z nich, kteří podle výsledku dědického řízení převzali právo nebo povinnost, o něž v řízení jde (§ 107 odst. 2 o. s. ř.). Jestliže krajský soud pokračoval v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, aniž by přihlédl k tomu, že žalobce ztratil způsobilost být účastníkem řízení, jestliže pokračoval v řízení, aniž by bylo pravomocně rozhodnuto, s kým bude v řízení pokračováno, a v dalších obdobných případech, které měly za následek stav, že krajský soud nepokračoval v řízení jen s tím, kdo byl pravomocně určen jako procesní nástupce žalobce, který ztratil způsobilost být účastníkem řízení, je řízení před krajským soudem zmatečné, neboť chyběly podmínky řízení [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Jedná se o takovou vadu, která je sama o sobě důvodem ke zrušení rozsudku krajského soudu Nejvyšším správním soudem. Rozhodující je přitom objektivní stav. Není tedy významné, že krajský soud při svém rozhodování nevěděl o tom, že žalobce v průběhu řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ztratil způsobilost být účastníkem řízení.

Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobce J. N. zemřel dne 12. 1. 2008, krajský soud ovšem o jeho smrti nevěděl, proto pokračoval v řízení o žalobě proti rozhodnutí stěžovatele, aniž by podle § 107 odst. 1 a 2 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. pravomocně rozhodl, s kým bude v řízení na místo zemřelého žalobce pokračováno, a dne 30. 6. 2008 vydal napadený rozsudek. O smrti žalobce se krajský soud dozvěděl až v souvislosti s doručováním napadeného rozsudku. V návaznosti na toto zjištění krajský soud jednal jako s žalobkyní nejprve s manželkou zemřelého J. N., paní D. N., a poté, co vyšlo najevo, že i ona zemřela (dne 8. 9. 2008), jednal jako s žalobkyněmi s účastnicemi dědického řízení po D. N., a to s Mgr. V. S. a S. B., neteřemi zůstavitelky. Krajský soud oběma dědičkám doručil napadený rozsudek a současně je nesprávně vyzval, aby soudu sdělily, zda „chtějí“ v řízení o kasační stížnosti žalovaného vystupovat jako účastnice řízení, na což obě jmenované reagovaly sdělením, že „nemají zájem“ vystupovat jako účastnice v řízení o kasační stížnosti.

Krajský soud předložil spis k rozhodnutí o kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu, který ho však dne 3. 4. 2009 vrátil zpět krajskému soudu bez věcného vyřízení, a to s odůvodněním, že krajský soud dosud nerozhodl o procesním nástupci zemřelého žalobce J. N., proto rozsudek krajského soudu ze dne 30. 6. 2008 nemohl být řádně doručen všem účastníkům řízení o žalobě proti rozhodnutí stěžovatele a tudíž není dosud v právní moci. Nejvyšší správní soud zdůraznil, že pokud by bylo řádně rozhodnuto o tom, že se pokračuje v řízení na místo zemřelého žalobce s oběma dědičkami, nemohly by tyto osoby své účastenství v řízení o kasační stížnosti jakkoli zpochybnit, protože toto účastenství vyplývá ze zákona (§ 105 odst. 1 s. ř. s.). To samozřejmě nemění nic na skutečnosti, že mají pouze právo (nikoli povinnost) se ke kasační stížnosti vyjádřit, mohou tedy zůstat v řízení o kasační stížnosti zcela pasivní, nemohou však účastenství v řízení jakkoli odmítnout. Nejvyšší správní soud konstatoval, že již bylo v mezidobí postaveno najisto, že oběma jmenovaným připadla podle výsledků dědického řízení nemovitost č.p. 147 v k. ú. Spytihněv, jíž se týká rozhodnutí stěžovatele, které bylo předmětem řízení v dané věci. Nejvyšší správní soud proto krajskému soudu uložil, aby rozhodl o procesním nástupci zemřelého žalobce J. N. v řízení o žalobě proti rozhodnutí stěžovatele, který tak učinil usnesením ze dne 14. 4. 2009, č. j. 29 Ca 128/2006 – 75, a poté, co rozhodnutí o procesním nástupnictví nabylo dne 24. 4. 2009 právní moci, doručil oběma žalobkyním napadený rozsudek, aby mohl nabýt právní moci.

Z výše uvedeného vyplývá, že řízení před krajským soudem bylo zmatečné, neboť v době vydání napadeného rozsudku chyběly podmínky řízení, kdy krajský soud rozhodl o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu vůči žalobci, který již v té době neměl způsobilost být účastníkem řízení. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, aniž by se mohl zabývat kasačními námitkami stěžovatele. Krajský soud je vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí krajský soud taktéž rozhodne o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. ledna 2010

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu